

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

PRZEPROWADZONEJ W PSP NR 1 W PIONKACH

W ROKU SZKOLNYM 2015/16

WYMAGANIE 5 Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

ZESPÓŁ D/S EWALUACJI:

Magdalena Drab

Jolanta Brzózek

Dorota Molenda

Agnieszka Piekarska-Grabowska

Bartłomiej Gałkowski

Pionki, czerwiec 2016r.

Pytania kluczowe:

1. Czy w szkole respektowane są normy społeczne wśród uczniów, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły? Czy relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu?

2. Jaka jest znajomość norm społecznych wśród uczniów?

- czy uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje?
- w jaki sposób i kiedy uczniowie dowiadują się jakich zachowań się od nich oczekuje?
- jakie są sposoby reagowania i wyciągane konsekwencje za nieprzestrzeganie lub naruszanie norm społecznych i zasad bezpieczeństwa w szkole?

3. Jakie jest źródło i skala bezpieczeństwa lub jej braku wśród uczniów, nauczycieli, personelu szkoły i jakich dotyczy zachowań ?

4. Czy podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są efektywne i wpływają na zmniejszenie/eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Cele ewaluacji:

- Pozyskanie informacji na temat bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów i nauczycieli oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły,
- Opracowanie planu działań mających na celu zwiększenie wśród uczniów i nauczycieli respektowania norm społecznych i zmniejszania/wyeliminowania zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

Kryteria ewaluacji:

1. Szkolny system oddziaływań wychowawczych jest spójny i uwzględnia potrzeby uczniów.
2. Uczniowie aktywnie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw.
3. Plany i modyfikacje działań wychowawczych są adekwatne do potrzeb uczniów. Uczniowie uczestniczą w planowaniu i modyfikacji działań wychowawczych podejmowanych w szkole.
4. Analizuje się działania wychowawcze podejmowane w szkole. Wnioski z analiz są wykorzystywane do modyfikacji działań wychowawczych.

Metody / techniki badawcze.

1. Ankieta dla uczniów.
2. Ankieta dla rodziców.
3. Ankieta dla nauczycieli.
4. Ankieta dla pracowników szkoły.
5. Wywiad z zastępcą dyrektora.
6. Analiza dokumentacji.
7. Obserwacja placówki.

Metody:

1. ilościowe: ankiety
2. jakościowe: analiza dokumentacji, wywiad i obserwacja.

Charakterystyka grupy badawczej.

Próba badawcza objęła zasięgiem 99 uczniów : z klas III-VI, 48 przypadkowo wybranych rodziców uczniów z klas III-VI, 19 nauczycieli oraz 9 pracowników szkoły.

Analiza materiału badawczego.

1. Zbiorcze zestawienie ankiet.
2. Wywiad z zastępcą dyrektora szkoły.
2. Analiza dokumentacji.
3. Obserwacja placówki.

1. Zbiorcze zestawienie ankiet.

Ankieta dla ucznia

Uczniowie klas: III-VI

Prosimy o wypełnienie ankiety. Dziękujemy!

1. Czy znasz zasady właściwego zachowania się w szkole ?

- tak 92
- nie 0
- częściowo 7

2. Czy przestrzegasz tych zasad ?

- zawsze 54
- czasami 45
- nigdy 0

3. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

- tak 93
- nie 4

4. Jaka jest, według Ciebie, skala bezpieczeństwa? Określ od 1 do 5.

5-51

4-25

3-9

2-1

5. Jakie zachowania, Twoim zdaniem, wpływają na poczucie zagrożenia?

- a) obrażanie 54
- b) wyśmiewanie 64
- c) obgadywanie 48
- d) przezywanie 48
- e) izolowanie 24
- f) grożenie 53
- g) okradanie 43
- h) niszczenie 31
- i) wymuszanie 35
- j) bicie 65
- k) rozpowszechnianie plotek 40
- l) inne

.....
.....

6. Z jaką formą agresji spotkałeś się w szkole?

- a) fizyczna 15
- b) psychiczna 14
- c) słowna 40
- d) nie spotkałem się 30

7. Czy jako uczeń znasz swoje prawa?

- tak 94
- nie 5

8. Wymień znane Ci prawa ucznia:

Najczęściej wymieniane:

być grzecznym

nie przezywać

nie bić

rozwijać zainteresowania

korzystać z pomocy

swobodnie wyrażać swoje zdanie

korzystać ze sprzętów szkolnych

życzliwe traktowanie ze strony nauczycieli

sprawiedliwe ocenianie

udział w zawodach, konkursach

9. Czy jako uczeń znasz swoje obowiązki?

• tak 95

• nie 4

10. Wymień znane Ci obowiązki ucznia:

Najczęściej wymieniane:

odrabianie lekcji

dbanie o dobre imię szkoły

dbanie o schludny wygląd

bycie grzecznym

przygotowywanie się sumiennie do zajęć

troszczenie się o mienie szkoły

chodzenie do szkoły i uczenie się

słuchanie nauczycieli

usprawiedliwianie nieobecności

przestrzeganie zasad kultury osobistej

11. Czy, Twoim zdaniem, w szkole są respektowane normy społeczne?

• tak 95

• nie 4

12. Spośród wymienionych niżej norm szkolnych podkreśl te, które, Twoim zdaniem, są najważniejsze:

kultura osobista 66, tolerancja 76, aktywność na lekcjach 65,

odrabianie zadań domowych 71, postępowanie zgodnie ze statutem 56, nieużywanie wulgaryzmów 79, szacunek wobec nauczycieli i personelu szkoły 88, dbanie o mienie szkolne 68, estetyczny wygląd 42,

inne (jakie?) być miłym i nie obrażać nikogo-1

13. Czy w Twoim domu są respektowane normy społeczne?

• tak 95

• nie 4

14. Spośród wymienionych niżej norm podkreśl te, które obowiązują w Twoim domu:

szacunek wobec innych członków rodziny 91, kultura osobista 84,

wypełnianie domowych obowiązków 83, lojalność 78, szczerłość 91,

odpowiedzialność za powierzane zadania 79,

troska o wspólne dobro, wspólne rozwiązywanie problemów 86,

inne (jakie?) miłość-1

Podsumowanie.

Przeprowadzona analiza ankiety wykazała, że uczniowie znają zasady właściwego zachowania się w szkole (93%), częściowo zna je 7% uczniów. Zawsze przestrzega tych zasad 54,4% uczniów, natomiast 45,6% przestrzega je czasami. W szkole uczniowie w większości czują się bezpiecznie (96,1%), tylko 3,9% odpowiedziało przecząco. Dla 51,1% uczniów szkoła jest bardzo bezpieczna (5 w skali 1-5), 24,7% deklaruje 4 (w skali 1-5), dla 8,9% jest to 3, dla 1% to 2 (w skali 1-5).

Wg badanych na poczucie zagrożenia wpływają następujące zachowania:

1. bicie - 65,6%
2. wyśmiewanie - 64,6 %
3. obrażanie – 54,5 %
4. grożenie – 53,5 %
5. obgadywanie – 48,5 %
6. okradanie – 43,4 %
7. rozpowszechnianie plotek 40,4 %
8. wymuszanie – 35,3 %
9. niszczenie - 31,3 %
10. izolowanie – 24,2

Czyli uczniowie najbardziej obawiają się bicia, wyśmiewania, obrażania i grożenia.

W szkole uczniowie spotkali się z agresją:

- a. słowną – 40,4 %
- b. fizyczną – 15,1 %
- c. psychiczną – 14,1 %

natomiast - 30,3 % uczniów nie spotkało się w szkole z żadną formą agresji.

Uczniowie znają swoje prawa (95,1 %) ale także i obowiązki (96,1 %).

Najczęściej wymieniane prawa ucznia to: rozwijanie zainteresowań, korzystanie z pomocy, swobodne wyrażanie swojego zdania, korzystanie ze sprzętów szkolnych, życzliwe traktowanie ze strony nauczycieli, sprawiedliwe ocenianie, udział w zawodach, konkursach.

Najczęściej wymieniane obowiązki ucznia to: odrabianie lekcji, dbanie o dobre imię szkoły, dbanie o schludny wygląd, bycie grzecznym, przygotowywać się sumiennie do zajęć, troszczenie się o mienie szkoły, chodzenie do szkoły i uczenie się, słuchanie nauczycieli, przestrzeganie zasad kultury osobistej.

Zdaniem 96,1 % uczniów w szkole są respektowane normy społeczne, tylko 3,9 % twierdzi że tak nie jest.

Najważniejsze spośród wymienionych norm szkolnych są wg uczniów:

- szacunek wobec nauczycieli i personelu – 88,8 %
- nieużywanie wulgaryzmów – 79,7
- tolerancja – 76,7 %
- odrabianie zadań domowych – 71,7 %
- dbanie o mienie szkolne – 68,6 %
- kultura osobista – 66,6 %
- aktywność na lekcjach 65,6 %
- postępowanie zgodnie ze statutem – 56,5 %
- estetyczny wygląd – 42,4 %

W domach rodzinnych uczniów także wg nich w 96,1 % są respektowane normy społeczne / dla 3,9 % nie.

Do najważniejszych obowiązujących norm zaliczają:

1. szacunek wobec innych członków rodziny oraz szczerłość - 91,9 %
2. troska o wspólne dobro, wspólne rozwiązywanie problemów – 86,8 %
3. kultura osobista – 84,8 %
4. wypełnianie domowych obowiązków – 83,8 %
5. odpowiedzialność za powierzone zadania – 79,7 %
6. lojalność 78,7%.

Ankieta dla nauczycieli: 19 ankietowanych

Prosimy Państwa o wypełnienie krótkiej ankiety, która pomoże poznać poziom poczucia bezpieczeństwa społeczności szkolnej.

Ankieta jest anonimowa

1. Czy zetknął/ęła się Pan/Pani w szkole z przejawami agresji fizycznej lub psychicznej w stosunku do swojej osoby?

- tak, ze strony uczniów
- tak, ze strony nauczycieli
- tak, ze strony personelu szkoły
- tak, ze strony innych osób (kogo?) 1 (ze strony rodziców)
- nie 17

2. Czy uczniowie znają zasady zachowania w szkole, normy obowiązujące w szkole?

- tak 17
- nie
- częściowo 1

3. Czy Pana/Pani zdaniem uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole? Jeśli nie to w jakim stopniu?

- tak 4
- nie

1 2 3 4 5 (3,4,3,2,4)

- częściowo 12

4. Jakie niepożądane zachowania zdarzają się Pana/Pani zdaniem najczęściej?

Agresja słowna, bieganie, przezywanie się, ubliżanie, poniżanie, agresja fizyczna, podkładanie nogi, bicie, przepychanie, wyśmiewanie, obgadywanie, zbieganie szybkie ze schodów.

5. Jak reaguje Pan/Pani na nierespektowanie norm społecznych przez uczniów?

Rozmowa z uczniem i rodzicami, zwracanie uwagi, pouczenia, uświadamianie, zapisy w zeszytach uwag, pogadanki na zajęciach bezpośrednio po złym zachowaniu, powiadomienie rodziców, pedagoga, wychowawcę, dyrektora, wyjaśnianie konfliktu, wyciąganie konsekwencji, uwaga ustna/pisemna.

6. Czy w szkole diagnozuje i analizuje się zachowanie uczniów?

- tak, diagnozę i analizę przeprowadza wychowawca klasy 15
- tak, diagnozę i analizę przeprowadza pedagog szkolny 6
- tak, diagnozę i analizę przeprowadza każdy nauczyciel 8
- tak, 1 (wszyscy)
- nie

7. Czy w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań? Jeżeli tak, to prosimy wymienić.

- tak 19 (programy profilaktyczne, pogadanki, zajęcia z pedagogiem, spotkania z przedstawicielami służb-np. Policją, odpowiednia tematyka na l.w., przedstawienia edukacyjno-wychowawcze, ankiety)
- nie

8. Czy podejmowane przez szkołę działania przynoszą pożądany efekt wychowawczy?

- tak 12
- nie
- częściowo 7

9. Co zdaniem Pana/Pani, może zrobić szkoła - nauczyciele, personel

i rodzice, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej?

Współpraca z rodzicami, wzajemna współpraca wszystkich pracowników, częste rozmowy z dzieckiem, wypracowanie norm zachowania i ich respektowanie, zaostrenie dyscypliny, mówienie o ewentualnych zagrożeniach i ich skutkach, konsekwencja w zachowaniu, rodzice-częściej rozmawiać z dziećmi, a nie zrzucać obowiązki na szkołę.

10. Czy dokonuje się w szkole modyfikacji działań z uwzględnieniem inicjatywy uczniów?

- tak 15
- nie 1
- częściowo 3

11. W jaki sposób w szkole dokonuje się oceny skuteczności podejmowanych działań?

Ewaluacja, ankiety, analiza zeszytu uwag, analiza zachowań uczniów podczas lekcji wych., rozmowy z uczniami i nauczycielami, na bieżąco obserwuje się zachowanie konkretnych uczniów.

Podsumowanie.

W ankiecie wzięło udział 19 nauczycieli. Składała się ona z 11 punktów i miała na celu wykazanie poziomu poczucia bezpieczeństwa społeczności szkolnej. Ankieta była anonimowa.

Wśród ankietowanych 17 osób nie zetknęło się w szkole z przejawami agresji psychicznej lub fizycznej w stosunku do swojej osoby, zaś jedna osoba tak - ze strony rodziców.

Wg 17 osób uczniowie znają zasady zachowania i normy obowiązujące w szkole, wg 1 osoby tylko częściowo.

12 osób uważa, że uczniowie tylko częściowo przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole, 5 osób uważa, że normy nie są przestrzegane (w średnim stopniu), a 4 uważa, że uczniowie przestrzegają ich w pełni.

Najczęstszymi niepożądanymi zachowaniami zdarzającymi się w naszej szkole są: agresja słowna, bieganie, przezywanie się, ubliżanie, poniżanie, agresja fizyczna, podkładanie nogi, bicie, przepychanie, wyśmiewanie, obgadywanie i zbieganie szybkie ze schodów.

Na nierespektowanie norm społecznych przez uczniów nauczyciele reagują poprzez: rozmowy z uczniem i rodzicami, zwracanie uwagi, pouczenia, uświadamianie, zapisy w zeszytach uwag, pogadanki na zajęciach bezpośrednio po złym zachowaniu, powiadomienie rodziców, pedagoga, wychowawcę, dyrektora, wyjaśnianie konfliktu, wyciąganie konsekwencji, uwagę ustną lub pisemną.

Wszyscy ankietowani uważają, że w szkole diagnozuje i analizuje się zachowanie uczniów. Najczęściej przeprowadza to wychowawca klasy (wg 15 ankietowanych), nieco rzadziej każdy nauczyciel (wg 8 ankietowanych) i pedagog szkolny (6 ankietowanych)

Wg wszystkich ankietowanych w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, takie jak: programy profilaktyczne, pogadanki, zajęcia z pedagogiem, spotkania z przedstawicielami służb (np.

z policją), odpowiednia tematyka na lekcjach wychowawczych, przedstawienia edukacyjno – wychowawcze, ankiety.

Podejmowane przez szkołę działania przynoszą pożądany efekt wychowawczy wg 12 osób, zaś wg 7 tylko częściowo.

Wg ankietowanych szkoła (nauczycie, personel i rodzice) by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej powinna podejmować następujące działania: współpraca z rodzicami, wzajemna współpraca wszystkich pracowników, częste rozmowy z dzieckiem, wypracowanie norm zachowania i ich respektowanie, zaostrzenie dyscypliny, mówienie o ewentualnych zagrożeniach i ich skutkach, konsekwencja w zachowaniu. Rodzice powinni częściej rozmawiać z dziećmi i nie zrzucać obowiązku wychowania na szkołę.

Wśród ankietowanych 1 osoba uważa, że w szkole nie dokonuje się modyfikacji działań z uwzględnieniem inicjatywy uczniów, 3 osoby uważają, że dokonuje się tego tylko częściowo, zaś

15, że modyfikacja działań następuje w pełni.

W szkole dokonuje się oceny skuteczności podejmowanych działań poprzez ewaluację, ankiety, analizę zeszytu uwag, analizę zachowań uczniów podczas lekcji wychowawczych, rozmowy z uczniami i nauczycielami oraz na bieżąco obserwację zachowań konkretnych uczniów.

Wnioski

Mimo, iż uczniowie znają zasady i normy obowiązujące w szkole zazwyczaj ich nie przestrzegają. W szkole podejmowane są liczne działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, jednak w wielu przypadkach przynoszą tylko częściowo pożądaną efekt wychowawczy.

Należy częściej uświadamiać uczniom konsekwencje ich złych zachowań oraz ściśle i konsekwentnie egzekwować zapisy ustalonego w szkole systemu nagród i kar.

Należy także częściej podejmować różne działania wychowawcze, wprowadzać nowatorskie metody w celu eliminacji nieporządných zachowań (głównie agresji słownej i fizycznej, niebezpiecznego biegania, ubliżania, poniżania) oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa uczniów.

W związku z tym, że w szkole zdarzają się przejawy agresji psychicznej i fizycznej w stosunku do nauczycieli ze strony rodziców, należy podjąć działania zmierzające do eliminacji tego zjawiska (np. zacieśnić współpracę z rodzicami, zwiększyć częstotliwość kontaktów z rodzicami, częściej przekazywać rzetelne informacje na temat uczniów i uświadamiać rodzicom skutki niewłaściwego zachowania dzieci).

Ankieta dla rodziców – 48 ankietowanych

Celem ankiety jest pozyskanie Państwa opinii, które pomogą ocenić stan bezpieczeństwa w szkole. Ankieta jest anonimowa, a jej wyniki będą opracowane zbiorczo. Uzyskane informacje służyć mają doskonaleniu pracy szkoły. Dziękujemy za zrozumienie i pomoc.

1. Czy Państwa dziecko czuje się w szkole bezpiecznie ?

- tak 47
- nie 0
- trudno powiedzieć 1

2. Jeżeli są w szkole miejsca, w których czuje się ono mniej bezpiecznie, proszę wskazać je na liście poniżej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- klasa 1
- korytarz 5
- boisko
- toalety 1
- szatnia 2
- inne (jakie?).....
- nie ma takich miejsc 38

3. Czy Państwa syn/córka zna zasady właściwego zachowania się w szkole?

- tak 47
- nie
- częściowo 1

4. Czy przestrzega tych zasad?

zawsze 39

czasami 8

nigdy

5. Czy zdarzyło się w szkole, że Państwa dziecko : (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

ktoś obrażał, przezywał 13

ktoś uderzył 2

było zastraszane, szantażowane

było okradzione

ktoś rozpowszechniał plotki i oszczerstwa o nim (również poprzez sms-y lub internet) 2

doświadczyło innych form przemocy fizycznej (proszę wpisać jakiej)

.....

doświadczyło innych form przemocy psychicznej (proszę wpisać jakiej)

.....

nie spotkały żadne wymienione sytuacje 32

6. Jeśli dziecko było ofiarą przemocy w szkole, to kto był jej sprawcą : (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

rówieśnik, rówieśnica 12

nauczyciele

pracownicy szkoły

osoba spoza szkoły 1

7. Czy zdarzyło się, że na terenie szkoły Państwa dziecko : (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

obraziło kogoś, przezywało 5

użyło wobec kogoś przemocy fizycznej (jakiej?).....

szantażowało kogoś, zastraszalo

rozpowszechniało plotki i oszczerstwa o kimś (również poprzez sms-y lub internet)

żadne z tych wydarzeń nie miały miejsca 43

8. Czy Państwa dziecko było świadkiem zdarzenia, kiedy ktoś na terenie szkoły (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

obraził kogoś, przezywał 12

używał wobec kogoś przemocy fizycznej (jakiej?)
.....

szantażował kogoś, zastraszał

wymuszał pieniądze

ukradł coś komuś

rozpowszechniał plotki i oszczerstwa o kimś (również poprzez sms-y lub internet)

żadne z tych wydarzeń nie miały miejsca 46

9. Czy w szkole są podejmowane działania, mające na celu eliminowanie zagrożeń wymienionych w pytaniu 8?

tak(jakie?) 38

nie 5

10. Czy podejmowane działania przynoszą efekt?

tak 40

nie (dlaczego państwa zdaniem tak się dzieje) 5

11. Czy znają Państwo dokumentację szkolną dotyczącą praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych?

tak 47

nie 1

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY

Podsumowanie.

Celem badania było uzyskanie opinii na temat stanu bezpieczeństwa w szkole i znajomości dokumentacji dotyczącej praw i obowiązków uczniów. Ankietę wypełniło 48 rodziców. Osoby ankietowane wybrane zostały losowo z klas III - VI.

Pytanie I: Czy Państwa dziecko czuje się w szkole bezpiecznie - twierdząco odpowiedziało 47 (98%) ankietowanych. Jedna osoba nie umiała odpowiedzieć na to pytanie.

Pytanie II: Które z miejsc w szkole jest mniej bezpieczne - 38 (79%) rodziców stwierdziło, że takich miejsc nie ma w szkole, 5 rodziców wskazało korytarz, dwóch na szatnię, a po jednym na klasę lekcyjną i toaletę.

Pytanie III: dotyczące znajomości przez dzieci zasad właściwego zachowania w szkole - 47 (97%) ankietowanych stwierdziło, że ich dzieci znają te zasady, jedna osoba zaprzeczyła znajomości odpowiednich zasad.

Pytanie IV: dotyczące przestrzegania zasad bezpieczeństwa w szkole - 39 (81%) ankietowanych twierdzi, że ich dzieci zawsze przestrzegają zasad bezpieczeństwa, natomiast 8 rodziców zaznaczyło odpowiedź czasami. Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi.

Pytanie V: dotyczyło negatywnych zdarzeń na terenie szkoły - 32 rodziców (66%) nie spotkało się z takimi sytuacjami, 13 osób (27%) twierdzi, że ich dzieci były w szkole przezywane lub obrażane, 2 dzieci było pobitych a o dwóch osobach rozpowszechniano nieprawdziwe plotki lub pomówienia.

Pytanie VI: dotyczyło sprawców przemocy w szkole - w 12 przypadkach sprawcą przemocy był uczeń a w jednym przypadku osoba spoza szkoły.

Pytanie VII: dotyczące wiedzy rodziców na temat negatywnych zachowań ich dzieci w szkole - 43 ankietowanych (90%) stwierdziło, że ich dzieci nie dopuściły się wymienionych w ankiecie czynów, natomiast pięciu obrażało lub przezywało innych uczniów.

Pytanie VIII: czy państwa dziecko było świadkiem niewłaściwego zachowania na terenie szkoły - 36 rodziców (75%) zaprzeczyło takim przypadkom, natomiast w 12 przypadkach dzieci były świadkami obrażania lub przezywania kogoś.

Pytanie IX: czy szkoła podejmuje działania eliminujące wymienione zagrożenia - 38 (80%) ankietowanych zaznaczyło odpowiedź twierdzącą, natomiast 5 osób nie zauważyło takich działań. 5 osób w ogóle nie odpowiedziało na postawione pytanie.

Pytanie X: dotyczące skuteczności podejmowanych działań - 40 rodziców (83%) odpowiedziało, że widzi skuteczność podejmowanych działań, natomiast 5 osób nie widzi żadnych efektów (nie podano, dlaczego tak się dzieje). 3 osoby nie udzieliły żadnej odpowiedzi.

Pytanie XI: dotyczyło znajomości dokumentacji szkolnej dotyczącej praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych - 47 ankietowanych (97%) potwierdziło znajomość tych przepisów. Jedna osoba odpowiedziała przecząco.

Wnioski

- rodzice wykazują dużą znajomość dokumentacji szkolnej dotyczącej praw i obowiązków ucznia
- ankietowani wysoko oceniają stan bezpieczeństwa uczniów w szkole
- należy zwiększyć nadzór takich miejsc w szkole, jak korytarze i toalety
- podjąć dalsze działania przeciw agresji słownej w szkole
- w większym stopniu informować rodziców o działaniach przeciwdziałających negatywnym zdarzeniom w szkole.

Ankieta dla pracowników szkoły – 9 osób ankietowanych

Prosimy Państwa o wypełnienie krótkiej ankiety, która pomoże poznać poziom poczucia bezpieczeństwa społeczności szkolnej. Ankieta jest anonimowa

1. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie w szkole?

- tak 9
- nie 0

2. Prosimy ocenić swoje poczucie bezpieczeństwa, poprzez zaznaczenie na wykresie, w skali od 1 do 5, gdzie 5 – oznacza, że czuje się Pan/Pani bardzo bezpiecznie, a 1 – oznacza poczucie zagrożenia.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1-0 os.

2-0

3-1

4-6

5-2

3. Czy zetknął/ęła się Pan/Pani w szkole z przejawami agresji fizycznej lub psychicznej?

- tak, ze strony uczniów
- tak, ze strony nauczycieli
- tak, ze strony personelu szkoły
- tak, ze strony innych osób
(kogo?)
- nie 9

4. Czy Pana/Pani zdaniem uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole?

- tak 5
- nie 4

5. Jakie normy społeczne nie są, Pana/Pani zdaniem, respektowane w naszej szkole? Prosimy wymienić.

Najczęściej wymieniane:

złe zachowanie uczniów, arogancja, używanie wulgaryzmów, brak kultury osobistej.

6. Jak reaguje Pan/Pani na nie respektowanie norm społecznych przez uczniów?

Najczęściej wymieniane:

zwracanie uwagi bezpośrednio po zdarzeniu, upominanie, rozmawianie.

7. W jaki sposób i w jakich sytuacjach komunikuje Pan/Pani uczniom jakich zachowań się od nich oczekuje?

Najczęściej wymieniane:

rozmowa z uczniem, tłumaczenie złych zachowań, prośenie o nie powielanie błędów w przyszłości, zgłaszanie problemu wychowawcy.

8. Co zdaniem Pana/Pani, może zrobić szkoła – nauczyciele, personel i rodzice, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej?

Większość ankietowanych stwierdziła, że nic nie należy robić, gdyż w szkole jest wystarczająco bezpiecznie.

9. Prosimy zaznaczyć odpowiedzi dotyczące Pana/Pani osoby:

- płeć: *kobieta 8 *mężczyzna 1
- wiek: *do 35 lat *od 36 do 45 lat 2 *powyżej 45 lat 7
- staż pracy w szkole: *do 5 lat 2 *od 6 do 15 lat 2 *powyżej 15 lat 3

Podsumowanie.

1. Pracownicy szkoły czują się w niej bezpiecznie.
2. Pracownicy nie zetknęli się w szkole z przejawami agresji fizycznej i psychicznej.
3. Zdaniem większości uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole .
4. 4/9 ankietowanych twierdzi, że uczniowie źle się zachowują i używają wulgaryzmów.
5. Pracownicy szkoły rozmawiają z uczniami, którzy źle się zachowują, upominają ich, najczęściej zgłaszają problem wychowawcy.
6. Większość ankietowanych stwierdziła, że nic nie należy robić, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej, gdyż w szkole jest bezpiecznie.

3. Wywiad z zastępcą dyrektora szkoły.

1. Jaka jest według Pani skala bezpieczeństwa w naszej szkole? Proszę uzasadnić swój wybór.

1	2	3	4	<u>5</u>
---	---	---	---	----------

- rzetelnie, sumiennie pełnione dyżury nauczycieli podczas przerw,
- natychmiastowa reakcja i konsekwencje w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa,
- częste pogadanki z uczniami na temat bezpieczeństwa,
- stała opieka nauczycieli nad uczniami w szkole,
- właściwie oznaczone, zabezpieczone miejsca niebezpieczne, np. schody, boisko.

2. Cz uważa Pani, że uczniowie czują się bezpiecznie w szkole?

Tak.

Zdarzają się przypadki zagrożenia poczucia bezpieczeństwa w sytuacjach konfliktowych na linii uczeń-uczeń. Są one szybko rozstrzygane i eliminowane.

3. Z jakimi problemami dotyczącymi nieprzestrzegania norm społecznych przez uczniów spotyka się Pani najczęściej?

-agresja słowna w postaci obraźliwych epitetów, ośmieszania, wyśmiewania,

-agresja fizyczna w postaci popychania, szturchania, szarpania,

-wulgaryzmy,

-naruszanie zasad kultury osobistej, np. niegrzeczne odzywki, niekłanianie się dorosłym (formuły powitania), problem z użyciem słowa „przepraszam”.

4. Czu uważa Pani, że nauczyciele i pracownicy szkoły przestrzegają zasad norm społecznych?

Tak.

Nauczyciele są kulturalni, uprzejmi, tolerancyjni, taktowni, zrównoważeni. Traktują innych z szacunkiem. Nieporozumienia, sprawy sporne rozstrzygane są w sposób kulturalny, taktowny, bez naruszania godności innych.

4. Analiza dokumentacji i obserwacja szkoły.

Uczniowie zapoznawani są z dokumentami szkolnymi, a zwłaszcza poszczególnymi zapisami w Statucie Szkoły podczas lekcji wychowawczych lub apeli porządkowych. Rodzice zaś w trakcie wywiadówek, czy za pośrednictwem Internetu, gdyż ważne informacje i dokumenty znajdują się na witrynie szkolnej. W placówce organizowane są spotkania z przedstawicielami różnych instytucji, np. z policją w celu propagowania bezpiecznych zachowań, czy to na terenie szkoły czy poza nią, np. w trakcie ferii lub wakacji. Ponadto, organizowane są także liczne działania mające na celu

eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Do działań tych zaliczyć można m.in.: zabawy integracyjne, scenki rodzajowe i filmy nt. zagrożeń, pogadanki, programy profilaktyczne i autorskie, pedagogiem, kuratorem, ratownikiem medycznym, opracowywanie kontraktów klasowych, nagradzanie właściwych zachowań, przekazywanie wychowankom i ich rodzicom informacji o potencjalnych zagrożeniach (ulotki, gazetki ścienne, plakaty, prezentacje multimedialne), udział w ogólnopolskiej akcji Zachowaj Trzeźwy Umysł, organizację Dnia Życzliwości. Nauczyciele dokonują oceny skuteczności swoich działań, wspólnie konsultują ich wyniki. W razie potrzeb działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań modyfikowane są np. poprzez zmiany zapisów w Programie Profilaktyki. Podczas każdej przerwy nauczyciele oraz pracownicy szkoły mają dyżury i bacznie monitorują zachowania uczniów, pilnując ich bezpieczeństwa. W szkole funkcjonuje także monitoring. W czasie wiosenno-letnim dyżury pełnione są również na boisku i placu szkolnym.

Podsumowanie i wnioski wynikające z przeprowadzonej ewaluacji.

Celem ewaluacji było zebranie informacji i udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Czy w szkole respektowane są normy społeczne wśród uczniów, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły? Czy relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu?

Przeprowadzona analiza ankiety dla uczniów wykazała, że uczniowie znają zasady właściwego zachowania się w szkole (93%), częściowo zna je 7% uczniów. Zawsze przestrzega tych zasad 54,4% uczniów, natomiast 45,6% przestrzega je czasami. W szkole uczniowie w większości czują się bezpiecznie (96,1%), tylko 3,9% odpowiedziało przecząco. Dla 51,1% uczniów szkoła jest bardzo bezpieczna (5 w skali 1-5), 24,7% deklaruje 4 (w skali 1-5), dla 8,9% jest to 3, dla 1% to 2 (w skali 1-5).

Wśród ankietowanych nauczycieli 17/19 osób nie zetknęło się w szkole z przejawami agresji psychicznej lub fizycznej w stosunku do swojej osoby, zaś jedna osoba tak - ze strony rodziców.

Wg 17/19 osób uczniowie znają zasady zachowania i normy obowiązujące w szkole, wg 1 osoby tylko częściowo.

12 /19 osób uważa, że uczniowie tylko częściowo przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole, 5 osób uważa, że normy nie są przestrzegane(w średnim stopniu), a 4 uważa, że uczniowie przestrzegają ich w pełni.

Pracownicy szkoły czują się w niej bezpiecznie, nie zetknęli się w szkole z przejawami agresji fizycznej i psychicznej. Zdaniem większości uczniowie przestrzegają norm społecznych

obowiązujących w szkole .

2. Jaka jest znajomość norm społecznych wśród uczniów?

- **czy uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje?**
- **w jaki sposób i kiedy uczniowie dowiadują się jakich zachowań się od nich oczekuje?**
- **jakie są sposoby reagowania i wyciągane konsekwencje za nieprzestrzeganie lub naruszanie norm społecznych i zasad bezpieczeństwa w szkole?**

Zdaniem 96,1 % uczniów w szkole są respektowane normy społeczne, tylko 3,9 % twierdzi że tak nie jest.

Najważniejsze spośród wymienionych norm szkolnych są wg uczniów:

- szacunek wobec nauczycieli i personelu – 88,8 %
- nieużywanie wulgaryzmów – 79,7
- tolerancja – 76,7 %
- odrabianie zadań domowych – 71,7 %
- dbanie o mienie szkolne – 68,6 %
- kultura osobista – 66,6 %
- aktywność na lekcjach 65,6 %
- postępowanie zgodnie ze statutem – 56,5 %
- estetyczny wygląd – 42,4 %

Uczniowie są na bieżąco informowani o normach zachowań obowiązujących w szkole podczas lekcji wychowawczych, apeli porządkowych. Na nierespektowanie norm społecznych przez uczniów nauczyciele reagują poprzez: rozmowy z uczniem i rodzicami, zwracanie uwagi, pouczenia, uświadamianie, zapisy w zeszytach uwag, pogadanki na zajęciach bezpośrednio po złym zachowaniu, powiadomienie rodziców, pedagoga, wychowawcę, dyrektora, wyjaśnianie konfliktu, wyciąganie konsekwencji, uwagę ustną lub pisemną.

3. Jakie jest źródło i skala bezpieczeństwa lub jej braku wśród uczniów, nauczycieli, personelu szkoły i jakich dotyczy zachowań ?

Na pytanie, czy w szkole czujesz się bezpiecznie, uczniowie (97) odpowiedzieli:

- tak 93
- nie 4

Natomiast , zapytani o skalę bezpieczeństwa i określenie jej od 1 do 5:

5-51

4-25

3-9

2-1

Wg badanych na poczucie zagrożenia wpływają następujące zachowania:

11. bicie - 65,6%
12. wyśmiewanie - 64,6 %
13. obrażanie – 54,5 %
14. grożenie – 53,5 %
15. obgadywanie – 48,5 %
16. okradanie – 43,4 %
17. rozpowszechnianie plotek 40,4 %
18. wymuszanie – 35,3 %
19. niszczenie - 31,3 %
20. izolowanie – 24,2%

Uczniowie najbardziej obawiają się bicia, wyśmiewania, obrażania i grożenia.

W szkole uczniowie spotkali się z agresją:

- a. słowną – 40,4 %
- b. fizyczną – 15,1 %
- c. psychiczną – 14,1 %

natomiast - 30,3 % uczniów nie spotkało się w szkole z żadną formą agresji.

Nauczyciele (19) zapytani, czy uczniowie znają zasady zachowania i normy obowiązujące w szkole odpowiedzieli:

- tak 17

- nie
- częściowo 1

Czy Pana/Pani zdaniem uczniowie przestrzegają norm społecznych obowiązujących w szkole? Jeśli nie to w jakim stopniu?

- tak 4
- nie
- częściowo 12

Według ankietowanych nauczycieli najczęstszymi niepożądanymi zachowaniami zdarzającymi się w naszej szkole są: agresja słowna, niebezpieczne bieganie, przezywanie się, ubliżanie, poniżanie, podkładanie nogi, bicie, przepychanie, wyśmiewanie, obgadywanie i zbieganie szybko ze schodów.

Ankietowani rodzice na pytanie, czy Państwa dziecko czuje się w szkole bezpiecznie - twierdząco odpowiedziało 47 (98%) ankietowanych. Jedna osoba nie umiała odpowiedzieć na to pytanie.

Poproszeni o wymienienie, które z miejsc w szkole jest mniej bezpieczne - 38 (79%) rodziców stwierdziło, że takich miejsc nie ma w szkole, 5 rodziców wskazało korytarz, dwóch na szatnię, a po jednym na klasę lekcyjną i toaletę.

Kolejne pytanie zadane rodzicom dotyczyło negatywnych zdarzeń na terenie szkoły - 32 rodziców (66%) nie spotkało się z takimi sytuacjami, 13 osób (27%) twierdzi, że ich dzieci były w szkole przezywane lub obrażane, 2 dzieci było pobitych, a o dwóch osobach rozpowszechniano nieprawdziwe plotki lub pomówienia.

Pani dyrektor oceniła skalę bezpieczeństwa na 5 (1-5) motywując swoją ocenę wymieniła: rzetelnie, sumiennie pełnione dyżury nauczycieli podczas przerw, natychmiastową reakcję i konsekwencje w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa, częste pogadanki z uczniami na temat bezpieczeństwa, stałą opiekę nauczycieli nad uczniami w szkole, właściwie oznaczone, zabezpieczone miejsca niebezpieczne, np. schody, boisko.

4.Czy podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są efektywne i wpływają na zmniejszenie/eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Podejmowane przez szkołę działania zazwyczaj przynoszą pożądany efekt wychowawczy. Wg ankietowanych szkoła, (nauczyciele, personel i rodzice) by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej, powinna podejmować następujące działania: współpraca z rodzicami, wzajemna współpraca wszystkich pracowników, częste rozmowy z dzieckiem, respektowanie wypracowanych norm zachowania, zaostrzenie dyscypliny, mówienie o ewentualnych zagrożeniach i ich skutkach. W szkole dokonuje się oceny skuteczności podejmowanych działań poprzez ewaluację, ankiety, analizę zeszytu uwag, analizę zachowań uczniów podczas lekcji wychowawczych, rozmowy z uczniami i nauczycielami oraz na bieżącą obserwację zachowań konkretnych uczniów, analizę sytuacji wychowawczej w poszczególnych klasach na zebraniach rady pedagogicznej.

Wnioski.

Mimo, iż uczniowie znają zasady i normy obowiązujące w szkole czasami ich nie przestrzegają. W szkole podejmowane są liczne działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, jednak w niektórych przypadkach przynoszą pożądany efekt wychowawczy tylko częściowo lub na krótko.

Rekomendacje.

Należy częściej uświadamiać uczniom konsekwencje ich złych zachowań oraz ściśle i konsekwentnie egzekwować zapisy ustalonego w szkole systemu nagród i kar. Należy także częściej prowadzić zajęcia z profilaktyki zachowań, wprowadzać nowatorskie metody w celu eliminacji nieporządných zachowań (głównie agresji słownej i fizycznej, biegania, ubliżania, poniżania). Należy zwiększyć nadzór takich miejsc, jak szatnie i toalety, podjąć dalsze działania przeciw agresji słownej w szkole oraz w większym stopniu informować rodziców o działaniach przeciwdziałających negatywnym zdarzeniom w szkole.